

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้สุ่มตัวอย่างจากหนังสือพุทธศาสนาที่พิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2533-2536 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (อารงค์ สุกาศาสน์, 2527) มีขั้นตอนดังนี้

1. สืบจากรายชื่อบริษัท สำนักพิมพ์ หรือหน่วยงานที่ผลิตหนังสือพุทธศาสนา โดยสืบจากรายชื่อศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยขอนแก่น และชมรมพุทธศาสน์และประเพณี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. ติดต่อทางมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยัง สำนักพิมพ์ บริษัท หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่ผลิตหนังสือพุทธศาสนาเพื่อนำรายชื่อหนังสือ มากำหนดการสุ่มตัวอย่างจำนวน 18 แห่ง ได้รับการติดต่อกลับ 14 แห่ง

3. นำรายชื่อหนังสือพุทธศาสนา มาเรียบเรียงตามลำดับตัวอักษรที่ขึ้นต้น

4. หาความถี่สะสมของหนังสือพุทธศาสนาที่เป็นประชากรตามที่เรียงไว้ในข้อ 3 ได้หนังสือจำนวน 680 เล่ม

5. สุ่มตัวอย่างหนังสือพุทธศาสนาโดยใช้ตารางเลขสุ่มให้ได้จำนวนร้อยละ 25 ของหนังสือพุทธศาสนาทั้งหมด จากวิธีการดังกล่าวได้กลุ่มตัวอย่างหนังสือพุทธศาสนาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ 170 เล่ม จากสำนักพิมพ์ 14 แห่ง มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของหนังสือพุทธศาสนาที่จัดพิมพ์ในช่วงปี
พ.ศ. 2533-2536 จากแต่ละสำนักพิมพ์

สำนักพิมพ์	จำนวนเล่มที่ใช้วิเคราะห์
กองทุนวัฒนธรรม	16
99 มีเดีย แอนด์ พับลิชชิง	1
ชวนพิมพ์	17
ดอกหญ้า	2
ธรรมสภา	11
บุพนิมิต	5
ปัญญา	6
มูลนิธิโกมลคีมทอง	4
มูลนิธิพุทธธรรม	15
ส่องสยาม	13
สุขภาพใจ	47
องค์การคำคุณุสภา	20
อัครมโธ	8
อำนวยการสำนักพิมพ์	5
รวม 14 สำนักพิมพ์	170

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพุทธศาสนา ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524
2. สร้างเกณฑ์การวิเคราะห์ตามจุดประสงค์
2. สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพุทธศาสนาโดยจำแนกตามจุดประสงค์การเรียนรู้ตามโครงสร้างเนื้อหาของรายวิชาพระพุทธศาสนา
3. ได้เครื่องมือในการวิจัย คือ ตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพุทธศาสนา และเกณฑ์การวิเคราะห์
4. ทดลองวิเคราะห์ตัวอย่างของหนังสือพุทธศาสนา
5. นำตัวอย่างการวิเคราะห์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญอีก 4 ท่าน คือ ผศ.ดร. เทพ พังงา ผศ.ดร. กาญจนา ไชยพันธ์ ผศ. สดใส โพธิวงศ์ และนางสาวเพ็ญพันธ์ เพชรศรี ตรวจสอบ เพื่อให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์และมีค่าความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)
6. นำผลการวิเคราะห์และข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาให้ถูกต้อง
7. นำตารางการวิเคราะห์เนื้อหาที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วมาทำการทดสอบความเที่ยง (Reliability) กับหนังสือพุทธศาสนา 5 เล่ม จากผู้เขียนและสำนักพิมพ์ที่ไม่ซ้ำกันโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาร่วมกับผู้ช่วยวิเคราะห์ตามวิธีการของฮอลสตี (Holsti, 1962 อ้างถึงใน Budd, Throp and donohew, 1967:68) ได้ค่าความเที่ยง = 0.76 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.)

การวิเคราะห์เนื้อหา

ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือพุทธศาสนาโดยใช้วิธีการดังนี้

1. การกำหนดหน่วยในการวิเคราะห์เป็นบท (Chapter)
2. อ่านรายละเอียดเนื้อหาจากหนังสือพุทธศาสนา แล้วพิจารณาเนื้อหาในแต่ละบทว่าตรงกับจุดประสงค์หลักสูตรพระพุทธศาสนาข้อใด

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หนังสือพุทธศาสนาเป็นรายชื่อเรื่องตามเนื้อหาของหนังสือที่สอดคล้องกับจุดประสงค์แต่ละข้อโดยใช้ตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพุทธศาสนาที่สร้างขึ้น และกำหนดลักษณะของความสอดคล้องของเนื้อหาหนังสือกับความสอดคล้องของหลักสูตรเป็นอันดับความถี่

2. คำนวณความถี่ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลออกมาเป็นร้อยละ

3. วิเคราะห์หาจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาของหนังสือพุทธศาสนาที่ปรากฏมากที่สุด น้อยที่สุด และที่ไม่ปรากฏ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$